

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je
12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana,
Nebotičnik, Gajeva uli-
ca št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 22.

Ljubljana, torek 28. januarja 1936

Leto II.

Brez gospodarskega blagostanja kmetijskega in delavskega doma ni kmetovega napredka.

Dr. Janže Novak

Dnevna pratika

Torek, 28. januarja 1936. Katoličani: Julijana. Pravoslavni: 16. januarit, Pavao Tibejski.

Dežurne lekarne v Ljubljani. Levstek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12; Komotar, Vič—Tržiška cesta.

Vreme

Kraljevina Jugoslavija. Prevladovalo je oblačno vreme po celi državi. Dežuje le v gornjem Primorju in v Gorskem Kotaru. Manjše zjasnitve se pojavljajo na severni polovici državi. Temperatura se je nekoliko zvišala; najnižja: Zaječar — 2, najvišja: Sarajevo + 16.

Napoved za danes: prevladovalo bo oblačno vreme po vsej kraljevini in je le mestoma pričakovati manjših zjasnitev. Deževalo bo v Primorju in po nekod v notranjosti države. Temperatura bo nekoliko padla, zlasti na severu. — Solnce vzhaja ob 7.4, zahaja ob 16.39.

Gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

28. torek zaprto

29. sreda Pesem s ceste Red Sreda

Gpera

28. torek zaprto

29. Sreda Kraljičin ljubljenc Red A.

Radio Ljubljana

Torek, 28. januarja. Ob 12: Nekal veselih domačih napevov, plošče, 12.45: vreme, poročila, 13: poročila, 13.15 Iz francoskih oper, Radijski orkester, 14: poročila, 18: Analiza in izvedba dveh Beethovenovih oper, gdč. Jadviga Požene!, 18.40: Filozofija združnega gospodarstva, 2. nadaljevanje, prof. dr. France Veber, 19: poročila, 19.30: Narodna tura, 20: Pesem in pes, 22: poročila; angleške plošče.

Borza

Ljubljana, 27. januarja

Današnja	povprečna vrednost	tujega denarja	Dinarjev
1 hol. goldinar			29.83
1 nemška marka			17.63
1 belga			7.42
1 šv. frank			14.28
1 angl. funt			217.50
1 am. dolar			43.12
1 fr. frank			2.95
1 Kš			1.82

V privatnem kliringu

1 avstr. šilling	9.28
1 angl. funt 557.00.	
1 nem. marka	14.45

Citajte „Glas naroda“

Slovenija hoče živeti — Velike obljube — Vsak drugi davkoplačevalec je zarubljen — Ljubite in množite se — Nedolžnost in morfij — Teče mlada kri — Panika zaradi bonov — Gostilničar, ki je abstinent — Čarovnico so pobili — Tajinstven požigalec

Makala pred padcem

Addis-Abeba, 27. jan. z. Agencija »Radio« poroča, da so Italijani, z ozirom na to, ker pričakujejo padec Makale, odposlali proti severu večje količine municije in orožja, ki ga trenutno ne rabijo. Abesinske čete se nahajajo v neposredni bližini Makale in je osvoboditev tega mesta le še vprašanje časa. Zato se pričakuje, da bo Makala v nekaj dneh spet v abesinski oblasti.

Reuter poroča: Usoda Makale je na kocki, je včeraj izjavil neki visoki abesinski funkcionar Reuterjevemu dopisniku v Addis-Abebi. Nasprotno pa trde Italijani, da so zmagali v severnem odseku in da je odstranjena vsaka neposredna nevarnost za Makalo.

Reuterjev dopisnik pa poroča iz prestolice, da se je abesinskim patroljam posrečilo obkoliti mesto in da se vrše boji in manjše praske v vsem odseku okoli Makale. Na obeh straneh se pogumno bore.

Neuradno javljajo, da so čete rasa Sejuma in rasa Kase zavzele važne stratežične postojanke severovzhodno od Makale. Pri tem so zaplenile 12 topov, 112 strojníc in mnogo streliva.

Vsaki drugi davkoplačevalec je zarubljen

Ljubljana, 27. januarja.

Zavoljo obstoječih gospodarskih razmer so ljudje prisiljeni, da nenehoma posvečajo vse svoje sile borbi za gol obstoj. To delo je naporno in težko. To se pozna vsepovsod. Težava na težavo se kopiči in ljudje se iz dneva v dan izmotavajo iz tesnega gospodarskega oklepa, kakor si pač vedo, tako si pomagajo. Z dežele prihajajo le žalostni glasovi. In v mestu je isto. Ni ga gospodarskega stanu, ki bi danes ne tožil o svojih gospodarskih tegobah. Človek ne čuje nič več veselega. To je hudo, kakor da smo vse radostne dni nekam pokopali. Reči je treba, da so naši ljudje agilni, požrtvovalni, in vendar vse skupaj nič ne zaleže.

Včerajšnja velika gospodarska konferenca je razgrnila pred nas prav podrobno ves katastrofalni položaj Slovenije, zlasti glede našega lesnega gospodarstva. Danes pa so v Ljubljani zborovali zastupniki obrtniškega stanu. In sicer je bila v dvorani zbornice za TOI širša seja Okrožnega odbora obrtniških združenj, ki mu pripadajo srezi Radovljica, Kranj, Ljubljana mesto in okolica, Kamnik, Litija, Kočevje in Logatec. Obrtniškega zbora se je udeležilo poleg zastopnikov posameznih obrtnih združenj tudi več zastopnikov zbornice TOI in drugih okrožnih odborov.

Neznosna bremena

Predsednik Okrožnega odbora g. Franjo Iglit je v svojem obširnem poročilu podrobno predložil položaj obrtniškega stanu. Stanovska orga-

nizacija se je na vso moč trudila, vendar pa je doživljala le razočaranje, tako da kakega vidnega izboljšanja ni moči zabeležiti. V lanskem letu je v Sloveniji objavilo svojo obrt nad 1000 mojstrov. Zapreti so morali svoje delavnice in razočarani nad vsem likvidirati. Če pa posežemo še nazaj, tedaj ugotovimo, da je v poslednjih 4 letih propadlo na 3500 obratov. Poleg samega gospodarskega položaja je obrtništvu nevzdržno breme tudi previsoka davčna obremenitev, ki nikakor ni v sorazmerju z gospodarsko močjo obrtniškega stanu. Iz nekaterih krajev poročajo posamezna obrtna združenja o nevzdržnem položaju, ponekod ga ni več člana, ki bi mu ne bili zarubljeni različni predmeti. Število rubežni za plačilo davkov je v letu 1934 znašalo 195.000, kar znači, da je vsaki drugi davkoplačevalec zarubljen. Zato obrtništvu upravičeno zahteva, da se davčna obremenitev zniža. K temu je treba še dodati akutno vprašanje sušmarstva. Tudi v tem oziru se doslej upravičenega obrtnika še ni zaščitilo kakor bi bilo potrebno. Seveda je neprijetna stvar tudi nelojalna konkurenca. Med najnevarnejšimi konkurenti obrtništvu pa so državna podjetja in razne druge ustanove, ki s pomočjo svoje zaščitene pozicije lahko pogubonosno konkurirajo obrtniku. Obrtnika je tudi hudo zadelo znižanje uradniških prejemkov. Kupna moč je s tem še

Senator Sarraut, ki je Lavalov naslednik in je že sestavil novo francosko vlado

občutnejše padla, kljub temu, da je vendar splošno znano, da znašajo stroški življenskega minimuma v Sloveniji po 20 do celo 100% več ko po ostalih krajih naše države. To dejstvo se navadno vedno prezre in se zaradi tega včasih zgode velike krivice na račun Slovenije. Tem težkim razmeram bomo obrtniki uspešno kljubovali le, če bomo trdno združeni in složni. In v tem duhu bo treba delati tudi v bodoče.

Ven s politiko!

Za obrtniški odsek ZTOI je poročal njegov predsednik g. Rehek, ki je uvodoma orisal težavne napore obrtništvu za obstoj in kako obupen krik obrtništvu ne najde nikjer pravega rešilnega odziva. Zato je še prav posebno treba združiti vse sile za složno delo. Naše stanovske organizacije ne smejo biti torišče za razne politične smeri. Mi se bijemo za gospodarske koristi in obstoj. Zato politiko ven iz naših vrst! In te misli se je že oklenila večina obrtniškega stanu. To je povratek v zdrave razmere.

Za reorganizacijo

Poročila posameznih članov odbora in zastopnikov podeželskih združenj so se nanašala na sam položaj in stanovske zadeve organizacije. Daljša debata se je razvila okoli vprašanja reorganizacije obrtniških združenj, ki pa bo, kakor se zdi, odložena za po volitvah v zbornico TOI. Samo delo Okrožnega odbora je bila, kakor je razvidno iz poročil, prav živahno, sodelovanje članstva ponekod naravnost odlično, vendar pa je zbor zaključil, da je treba v bodoče podvojiti delo.

Nadaljne najnovejše vesti na strani 7.

Obramba proti pogubnim sankcijam

Slovenija hoče živeti

Velika gospodarska konferenca je reševala Slovenijo pred gospodarskim propadom — Velike obljube!

Ljubljana, 26. januarja.

Če je za današnje veliko gospodarsko konferenco vladajo naravnost ogromno zanimanje, je to povsem razumljivo. V sedanjih težkih in gospodarsko usodnih dneh so se ljudje, ki jim propadajo eksistence, naveličali večne čiste politike. Kruha hočejo, zaščitka, dela, blagostanja! In prav o tem je razpravljala konferenca, ki se je udeležilo tudi več članov kraljevske vlade in uglednih gospodarstvenikov iz vse države. Takih gospodarskih konferenc je bolj malo, posebno takih, ki bi v tako kritičnem času globlje posegale v razpravo o našem bitju ali ne bitju.

Ogromna udeležba

Konferenca se je spričo ogromne udeležbe spremenila v pravo gospodarsko manifestacijo. Poleg ministrov gg. Jankoviča, Kožulja in dr. Kreka ter bana g. dr. Natlačna se je udeležilo nešteto odličnih gospodarstvenikov iz vse države, v prvi vrsti seveda predstavniki slovenskega lesnega gospodarstva, ki so prav za prav dali tisto dejansko pobudo, da je do zborovanja sploh prišlo. Zborovanje je otvoril predsednik lesne sekcije pri Združenju trgovcev g. Fran Škrbec, ki je poudarjal, kako nujno je, da se je začelo tudi gospodarskim vprašanjem posvečati nekaj več pozornosti. Sledil je nato obširen govor ministra za gozdove in rudnike g. Jankoviča, ki je glede sankcij in našega izvoza lesa dejal, da je bila Italija skozi vsa leta naš najboljši lesni kupec. Mnogi naši kraji so bili pri tem izvozu v Italijo udeleženi do polovice ali dveh tretjin na italijanski trg, Slovenija pa kar z 80%. Po uvedbi sankcij je nastopil gospodarski zastoj, pojavile so se težave, ki pa niso nepremagljive. Doživeli smo že težje čase, pa smo jih premagali. Tako je treba ravnati tudi tokrat.

Dobro vsi vemo, da se večina delovnega ljudstva zlasti v Sloveniji preživlja izključno od zasluzka z delom v lesnem gospodarstvu. Sedaj ko jim je usahnil vir dohodkov iz lesnega gospodarstva, je treba kako drugače poskrbeti. V tem pogledu je g. minister seznanil zborovalce z obsežnim programom javnih del.

Obljube ministra Jankoviča

V tem pogledu je g. minister izjavil, da se je pred kratkim pričela graditi železniška proga št. Janž—Sevnica, kar bo veljalo 15 milijonov Din. V načrtu je gradnja proge Črnomelj—Vrbovsko, ki bo veljala 70 milijonov. Poleg tega se bodo začele graditi ceste Ljubljana—Kranj v znesku 20 milijonov Din. Vsa ta javna dela bodo v kratkem začela in se bodo zgradila iz državnih sredstev. Poleg teh javnih del je v načrtu še ena najvažnejših prometnih cest, ki bi peljala iz Avstrije čez Maribor v Ljubljano, ali pa čez

Podkorensko sedlo, Kranjsko gorro, Kranj, Ljubljano na Sušak ter bi vezala Slovenijo s Primorjem. K temu je g. minister še dodal, da bo vlada izdala potrebne ukrepe, da se v finančno življenje povrne tako potrebna denarna likvidnost. Samoposebi pa se razume, da bo vlada posvetila vso pažnjo zlasti lesnemu gospodarstvu. V tem pogledu je treba sestaviti natančen gospodarski načrt, ki ga bo treba odločno izvajati.

Podrobno podobo o položaju lesnega gospodarstva je nato podal minister n. r. g. Ulmanski, ki se je ob koncu izvajanj tudi zavzel za gospodarski načrt, ki naj nam bo kot nadomestilo za dosedanje izključno svobodno gospodarstvo. Nato so se vrstili razni govorniki, ki so v glavnem posegli v gospodarska vprašanja. Tu in tam je padla tudi kaka jako kritična beseda, na katero je g. minister Jankovič vselej občutljivo reagiral, tako da je naposled nekatere celo opozoril, naj gredo v »posebno sobo«, kjer bo kasneje političen pogovor.

Dežela beračev in stradačev

Gradbeni minister g. Kožulj je v svojem govoru pikro primerjal sedanje razmere s prejšnjimi, češ, krivce za sedanje stanje je treba iskati v prejšnjih dobah in ne sedaj. Nato sta res stvarno govorila tajnik sarajevske trgovske zbornice dr. Despič in dr. Vidic iz Kamnika, ki je po orisu obupnih razmer ugotovil, da je Slovenija sodelovala pri državnih dohodkih z 10 do 12% sprejemala pa le 5 do največ 6%. Sedaj je postala dežela stradačev

Tajinstven požigalec zopet na delu

Ptuj, 27. jan.

Vas Jablane pri Cirkovčah, kot smo že poročali, letos zelo pogosto vznemirjajo požarne katastrofe. Dočim je v tekočem letu že dvakrat gorelo v Spodnjih Jablanah, je v četrtek nekoliko pred polnočjo izbruhnil ogenj pri posestniku Zafošniku Martinu in Mariji v Zgornjih Jablanah.

Požar je prvi opazil prevžitar Zafošnik Jože, ki je pričel klicati družino. Ko so vsi prestrašeni prihiteli iz hiše, je bilo v ognju že vse gospodarsko poslopje. Ži-

in beračev. Sankcije pa li dobesedno zavijajo vrat. Zahteve Slovenije je treba nemudoma rešiti, sicer bo kmalu zadonela najžalostnejša pesem: Morituri vos salutanti! — Veliko zanimanje je tudi vladalo za izjave podguverneja Narodne banke g. dr. Lovčevića, saj je vendar znano, da je tudi naš denarni sistem popolnoma ohromel. V tem pogledu je podguverner podal nekaj važnih pojasnil glede kliringa z Italijo in glede bodočega kreditiranja. Tozadevno je tudi g. podguverner dal razne obljube. Poročilo naših slovenskih gospodarstvenikov je nudilo tragično podobo našega lesnega gospodarstva. V tem pogledu so govorili gg. Fran Dolenc iz Škofje Loke, Fran Škrbec, ki je posebno poudarjal, kako škodljivo vpliva v našem gospodarstvu vloga tuje kapitala, Lahovnik iz Prevalj, nar. poslanec inž. Zupančič in še drugi.

Sankcije najtežje zadele Slovenijo

Pred zaključkom zborovanja je minister n. r. g. Ulmanski predložil obsežno resolucijo, ki v 17 točkah navaja mnoge koristne predloge za ozdravitev našega bolnega lesnega gospodarstva. Gospodarska konferenca se je nato okrog 3. ure pop. zaključila. V svojem govoru ob zaključku je minister g. Jankovič priznal, da je Slovenija brezdvoma najhujše prizadeta zavoľjo sankcij. Zato ji je treba pomagati. Zborovalce je zagotovil, da bo sedanja vlada storila vse, kar je v njenih močeh.

Ogromna množica zborovalcev, gospodarstvenikov, politikov, odličnih osebnosti in preprostih kmetov

vino so komaj še rešili, hlev, skedenj, drvarnica in vse orodje je pa zgorelo. Stanovanjska hiša, na srečo ni dosti poškodovana. Škoda znaša okrog Din. 40.000, ki je krita z zavarovalnico.

Oškodovanec ima številno družino. Na kak način je požar nastal, je še nepojasnjeno. Domači trdijo, da so zelo previdni in da nihče od njih ni kadilec. Živino pa so že dalj časa opravljali že pri dnevu, tako da luči sploh niso rabili. Kakor vse kaže, je ogenj nekdo podtaknil.

Dve uganki za naše čitatelje

na podlagi karikature v nedeljskem »Glasu naroda«.

I. uganka: Nad čem se gospodje za mizo smejejo?

II. uganka: Kaj pomeni poza pri mizi stoječega gospoda z levico na rami drugega gospoda in z obrazom obrnjenim proti gospodu, prihajajočem v sifaju?

Kdor ti dve uganki najbolj reši, dobi za nagrado od uprave »Glasu naroda« lepo knjigo.

Oglasi v našem listu so poceni in uspešni

in delavcev, ki so se udeležili tega zborovanja, se je jela razhajati. Eni so bili takega mnenja, drugi spet drugačnega. In v posameznih skupinah je padej še ta ali oni predlog za rešitev, toda to ne spada več v okvir oficijelnega poročila našega reporterja, dasi bi bilo silno poučno. Samo to naj še zaupamo, da je v posameznih odhajajočih skupinah zborovalcev prevladoval stal slovenski pregovor: Obljuba dela dolg!

Razgovori s čitatelji

Resnost v šali

Ljubljana, 27. jan.

Karikatura v naši nedeljski številki je očitno zbudila splošno pozornost — in pa veselost seveda. Ze danes smo prejeli po telefonu in po pošti kup »čestitk« in šaljivih pripomb. Med dopisi pa tudi enega, ki je po svojem značaju resen, in ga zato tu objavljamo. Piše nam somišljenik iz Maribora, ugleden javni delavec, tole:

Vaši karikaturi sem se od srca nasmejal, potem je pa moje oko obstalo na levi strani risbe, ki kaže štiri naše vodilne politike prijateljsko skupaj za eno mizo. Pa sem premišljeval: kako lepo bi bilo, če bi bilo v resnici takol Narod v svoji stiski je že davno složen — samo njegovi voditelji, ti tukaj in kar jih je še drugih, oni se ne morejo sporazumeti. Zakaj ne? Ali se ne zavedajo, kako dolžnost jim nalaga čas in kakšno odgovornost nosijo pred zgodovino?

In tisti napis na risbi: »Slovinci sviju zemalja ujedinite se!« kako imentna je v šaljivosti srbohrvatskega napisa izražena tista globoka resnica, ki je Slovenci le nočemo spoznati. Saj odkod pa nam dan za dnem prihaja klic: Slovenci složite se, zedinite se! — Iz Beograda! Ze osemnajst let nas Beograd na to opominja in nas na vse mogoče načine, z besedami dejanji prepričuje, da je za nas rešitev samo v naši složnosti, — toda mi smo slepi in gluhi za vse te bratske opomine.

Ali se nam bodo kdaj odprle oči, da bomo sprevideli, da smo si za vse težave in nevolje, ki nas tarejo največ samo krivi? Brez složnosti nam ni pomoči.

In jaz pravim tako: V našem ljudstvu je danes to spoznanje že splošno, treba samo še, da to spoznanje prešine tudi njegove voditelje. In položaj je tak: da od katerekoli strani bi se pokrenila resna in odločna akcija za slovensko složnost in skupnost, je gotovo, da bi ta stran imela za se boj vse ljudstvo.

Gospodje politiki — na noge! Danes je najlepša priložnost, da si pridobite popularnost!

Gospa: »Ali nosite ostroge tudi takrat, kadar niste na konju?«
Elegantnik: »Seveda! Vi imate tudi perje na klobuku, in vendar ne letete jajec.«

Svetosavske proslave

Ljubljana 27. januarja.

Sv. Sava je največji srbski prosvetitelj. Čeprav je bil kraljevskega rodu, se je odpovedal časti in oblasti in se je podal v samostan, kjer se je popolnoma posvetil povzdigi narodne prosvete.

Srbski narod se zaveda tega velikega, požrtvovalnega dela in leto za letom proslavlja dan sv. Save kot enega svojih največjih praznikov. Zlasti ga slave vse prosvetne in kulturne ustanove, šole, znanstvena in prosvetna društva itd.

Odkar smo vsi trije jugoslovenski narodi združeni v skupni državi, se je svetosavska misel razširila tudi po izvensrbskih delih skupne domovine.

V Ljubljani je pravoslavna cerkvena občina danes priredila niz svečanosti. Ob 8 zjutraj je bila v pravoslavni kapeli liturgija, ki so se je poleg vernikov udeležili predstavniki vojske, oblasti in društev ter zastopniki dijaštva, po liturgiji pa je bila ob pol desetih na Taboru

šolska svetosavska proslava, kjer so z lepimi in pomembnimi deklaracijami in govori slavili sv. Savo gojenci osnovnih in srednjih šol. Mešani zbor in godalni orkester državne učiteljske šole sta s svojimi pevskimi in glasbenimi točkami prijetno povzdignila celotno prireditev. Proslave se je razen mladine z učitelstvom udeležilo lepo število drugega občinstva, zlasti pa staršev in prijateljev naše mladine.

Zvečer ob 20.30 je bila v Sokolskem domu na Taboru svečana Svetosavska beseda z izbranim umetniškimi koncertnim sporedom. O tem bomo še podrobneje poročali.

Na univerzi

Je bila danes dopoldne svečano razglašena razdelitev svetosavskih nagrad. Prisostvovala je svečanosti celotna univerzitetna uprava ter razen nagradencev lepo število njih akademskih tovarišev. Razdeljene so bile nagrade Nj. Vel. kralja, društva »Pravniki«, »Zveze nabavljajnih zadržev v Beogradu« in »Češkoslovaška nagrada« v skupnem iznosu Din 20.400. Nagrade so prejeli s Filozofske fakultete: Mastnak Maks, Kerševan Marija s. Justa, Lešane Herman, Logar Gene. Z Juridične fakultete: Flere Janvid, Pezdlere Joško, Stare Egon, Skaberne Branislav, Skala Hugo, Uršič Andrej; z medicinske fakultete: Gabrovšek Jože, Dimnik Rafael, Rupert Marija, Derganc Kristijan, Vojska Vlado; s tehniške fakultete: Modic Roman, Dorrer Marjan, Duhovnik Jože, Urbančič Boris, s teološke pa: Mikuz Metod, Dolinar Franc in Dolenc Joža.

Strašna eksplozija kotla

Banja Luka, 26. jan.

V strojnem oddelku lesne industrije šipad v Drvaru je eksplodiral kotel. Strašna eksplozija je zahtevala 6 žrtv, ki so jih takoj odpeljali v bolnišnico v Knin. Pet hudo poškodovanih delavcev je v bolnišnici umrlo. To so bili Peter Gjurjić, Gajo Šobot, Dušan Trnanić, Marko Vodošak in Gjurjo Šobot. Z operacijo so zdravniki rešili samo Nikolo Šobota.

Komisija je ugotovila, da je nesrečo zakrivil kurjač.

Boni... boni...

Na Dolenjskem že rožce cveto

Trebnje, 26. jan.

Lepo solnčno vreme zadnjih dni je prineslo na dolenjsko stran neobičajno življenje, ki ga v zimskih mesecih Dolenjci sicer niso vajeni. Pomlad sredi zime je oživila polja in vinograde. Povsod je pričelo že odganjati;

zelenje tam, cvetlice tu

kmetje pa opravljajo že pomladanska dela. Posebno živahno je v gorah, kjer mnogi že režejo trtje. Kmetje in vinogradniki so v skrbeh ker prezgodnje cvetje ne prinaša nič dobrega. Mraz lahko uniči še vse, kar je zbudila k življenju prezgodnja pomlad. Ona narodna, da pozimi pa rožce ne cveto, se to pot ni prav nič obnesla, saj na Dolenjskem tokrat že rožce cveto, pa je kmet v resnih skrbeh, saj to cvetje ne obeta nič kaj rožnatih dni. S pomladanskim vremenom je prišlo pa še

pomladansko deževje

Neurja zadnjih dni so povzročila, da je Temenica narasla in prestopila bregove, tako, da je pod vodo ozemlje obtemniške doline in voda odnaša plodno zemljo. Večkrat je bilo že govora o regulaciji Temenice in obstoja za odsek pri ponikvalnicah rečice na Ponikvah pri Trebnjem celo načrt. Vendar pa ta načrt samo obstoja in bo najbrže tudi »obstal«. Aktualnejši od teh vremenskih neprilik pa so na Dolenjskem ta čas boni.

Boni, boni...

je završalo med kmeti. Država bo dala dolžnikom bone, ki bodo plačali upnike, upniki pa bodo zamenjali dobljene bone pri davčnih upravah za denar. Denarja bo na moč, cene živini in sploh vsemu se bodo dvignile, morda celo poddesetorile! Krize bo konec in še več, vse do »mane« v obliubljeni vesti o bonih se širijo po kmetih. Trosijo jih brezposelni in sumljivi potepuhi, pripovedujejo jih razni »boljši«, prenašajo jih od vasi do vasi jajčarice in končno, čimbolj je bedasta novica, tem bolj rejena

Čarovnico so pobili

Grozen zločin vraževernih kmetov

Petrinja, 26. jan.

V Podgorju pri Virginmostu se je dogodil zločin, kakršnega naša kriminalna kronika ne pomni. Človek se čudi, da se more kaj takega v dvajsetem stoletju sploh dogoditi.

V vaseh okoli Virginmosta je prisačila neka slaboumna in gluha ženska. Nihče ni vedel, kako se piše. Pojavila se je v kraju in beračila. Tako je prispela pred dnevi tudi v Podgorje. Stopila je v hišo kmeta Lapčevića in prosila za kos kruha. Žena in otroci so začeli takoj vpiti, da je prišla v hišo čarovnica. Zbrali so se sosedje, ki so bili na mah iste mnenja. Beračica je bila namreč prav nenavadno oblečena. Odeta je bila vsa v ounjce, na glavi je pa imela

prihaja iz prvih na druga in tretja usta naprej. Mar res ni nikogar na deželi, ki bi ljudstvo poučil in mu razumljivo dopovedal, kako je izdajo bonov razumeti? Pred dnevi me o stvari vpraša za svet že vsa od bonov zmešana Dolenjska:

— Povejte mi, kaj naj hitro kupim za denar, ki ga hranim doma, sedaj, ko bodo boni? Morda bi kazalo kupiti zemljo ali živino. Potem bo vse dražje ali ne? — me je popraševala denarna ženica.

— Čemu pa takšno nakupovanje, ko imate dovolj zemlje in tudi živine? V hranilnico z denarjem, če ga imate kaj pri hiši! Bo še najbolj varno in dobičkanosno, — sem menil.

Gradovi v oblake

— V hranilnico pa že ne, posebno zdaj ne, ko bodo boni in bo vse dražje.

— Saj se boni ne bodo uporabljali v malem prometu, — ji odvrnem, — in jih vi najbrže niti nikdar videli ne boste. — Ta je pa bosa, — mi užaljeno odvrne z boni prežeta ženica. — Boni morajo priti. — Kar pa sedaj za denar nakupim pod ceno, bo imelo potem veljavo, ker prodam dražje za bone, bone pa zamenjam v denar in...

Sfanatizirana ženica je računala in zidala z boni gradove v oblake, kot oni kmetič, ki je v svojem vrtu vjel spečega zajca in je sam pri sebi trgoval z njim do konja in je preglasnemu naposled še zajec ušel... Polno lepih načrtov je zgradila na bonih in vse prigovarjanje, da ti računam ne bodo držali, je bilo zaman.

O srečna zamisel bonov, sem si mislil. Vsaj z optimizmom navdajajo ljudi. In v teh razdrapanih razmerah je optimizem med ljudstvom, naj si bo v kakršnikoli obliki, tudi zdrav pojav. Z vero v boljše vsaj hipno pozabljajo in si lajšajo moreče dnevne skrbi. Samo kaj bo potem, ko bodo ljudje uvideli, da so si ustvarjali z boni v tej obliki, ki se sedaj prikazujejo pri nas na deželi, le prevare, od katerih bodo za novo razočaranje bogatejši. Stn.

je bila vsa sestradana. Orožniki so kmeto, ki so tako zverinsko pokončali revno, nesrečno ženo, ki jim je bila čarovnica, aretirali.

Namesto zeta v zapor

Stubica, 26. jan.

Okoli 50 let stari Jakopovič se je pred dnevi prijavil jetničarju za Stjepana Špoljarja, ki mora odsedeti 7 dni zapura.

Jetničar je možakarja ošinil s svojim strokovnjaškim pogledom in zdelo se mu je, da možakar ne govori resnice.

Povabil ga je k starešini sodišča. Tako so možakarja razkrinkali. Fran Jakopovič se je izdal za svojega zeta Špoljarja, da bi namesto njega odsedel kazen. Možakar je moral zdaj zares pred sodnika.

— Zakaj ste to storili, ga je vprašal sodnik.

— Je, gospon sodac, moj zet je mlad in dober človek, jaz sem pa star, pa sem si mislil, da me bodo pri delu lažje pogrešali kakor njega.

Prečitali so tudi izjavo pravega Stjepana Špoljarja, ki pravi, da je starca poslal na sodišče, da bi se dogovoril, ali ne bi mogel kazen pozneje nastopiti. Med potjo je pa dobri Fran skoval načrt, da bi rešil zeta. Za svojo plemenito namero bo moral zdaj v resnici odsedeti 7 dni v zaporu.

Modrase je zbudil

Derventa, 26. jan.

Lovec Šehovic iz Dervente je šel pred dnevi lovit jazbec. Njegov pes se je zaril v neko jamo, toda namesto jazbeca je prebudil modrase, ki so dremali v svojem gnezdu. Lovcu se je z velikim naporom posrečilo, da je kače pobil in se rešil. Psa pa je modras pičil.

Iz fotoreporterjeve mape

Ljubljana, 27. jan.

Pretekli četrtek zvečer je imel v dvorani Delavske zbornice zanimivo predavanje g. Rajko Kos iz Ljubljane. Pod naslovom »Iz fotoreporterjeve mape« nam je v dveh urah prikazal na Leitzovem projektorju IV b, skoro 200 diapozitivov. Slike iz potovanja po Nemčiji, osobito iz Münchena, ki so nam predstavljale slovito oktobrsko slavje, pa razni sportni prizori in praznik žetve v Wetzarju in za primeru v Beli Krajini, so napravile najboljše razpoloženje.

H koncu smo videli še serijo slik gledaliških igralcev ljubljanske opere in drame in nekaj posrečenih scen, ki jih je g. Kos posnel med predstavo z Leika kamero. V najlepšem razpoloženju je nabito polna dvorana poslušalcev živahno iplavdirala predavatelja, ko je zaključil ter ob demonstraciji bliskovne naprave še fotografiral vso dvorano. Kakor rečeno, je bilo razpoloženje odlično, k čemer je v nemali meri prinesel g. Kos z duhovito razlago posameznih slik.

Kipar Dolinar je pravdo dobil

Sarajevo, 26. jan.

Kakor smo že poročali, je kipar Lojze Dolinar tožil pravoslavno cerkveno občino v Budvi za del honorarja, za spomenik Ljubiše Mitrova. Naročila je spomenik in dala kiparju nekaj na račun, ostanka pa cerkvena občina ni hotela plačati. Okrožno sodišče je občino obsodilo, da mora kiparju v 16 dneh plačati okoli 17.000 Din z obrestmi ter okoli 5000 Din za pravdne stroške.

Slike iz sodne dvorane

Sam proti osmim

Križi in težave naših gostilničarjev

Ljubljana, 27. januarja

Ze zadnjič smo poročali o razpravi, ko je moral na zatožno klop na št. 79 ugledni vižmarški trgovec in gostilničar **Franc Petač**, ker so ga fantje napadli, ko jih je ob policijski uri hotel spraviti iz gostilne, in se jih je mogel ubraniti le z revolverjem. Pri tem je bil najbolj razjanjen fant **Matevž Bohinjec** težko ranjen v spodnji del telesa in sedaj samo za bolečine zahteva 40.000 Din. Po strelu, ki je bil pomerjen v tla kar je razvidno tudi iz tega, da je krogla šla od zgoraj navzdol skozi spodnji del Bohinjevega trupa, so bili fantje še bolj divji, da je moral Petač pobegniti, pri tem se mu je pa pod stopnicami spodtaknilo, da se mu je sprožil samokres in je

krogla Petača samega zadela v stegno

Predsednik senata s. o. s. Kralj je v uvodu omenil, kako so se pri prvi razpravi za pričo zaslišali **Matevž Bohinjec** in njegovi pivski bratci pri svojih izjavah ločili, ko niso vedeli niti za število strelav in celo trdili, da je Petač kar brez povoda streljal med svoje »popolnoma mirne« goste.

Priča **Koman Franca**, ki je tisti večer z natakario **Metko** ribala kuhinjo, je povedala, da sta njima dva fanta prišla nagajat, a gospodar je naročil, naj opravi ta kar po vrhu, da boste pomagale spraviti fante iz gostilne. Ko je bila kuhinja poribana, so v sobi gospodarja napadli. Opozorila je **Metko**, češ:

Poglej, gospoda tepo!

v tem je pa gospodar že prišel v kuhinjo in klical: »To je nasilstvo«, imel je pa tudi že raztrgano srajco. **Matevž** je pritekel za njim in tolkel s pestjo po mizah, češ, da je že plačal tistih 45 Din za razbite kozarce, obenem je pa s tako silo brcnil ob mizo, da je odletel ogal. Gospodar je ženska, naj gresta po orožnike, vendar pa nista hotela, ker sta bile tako vroči. Gospod je skočal skozi okno in tekel soseda klicat na pomoč, a ko se je vrnil, je fante spet nagovarjal, da najraje vidi, da zapuste lokal. Spet so planili nanj in že je počil tudi strel in gospodarjevi klici: »Na pomoč!

V strahu sta z **Metko** skočile v jedilno shrambo in se zaklenili. Slišala je še nekaj strelav in naglo šla domov spat, da je šele drugi dan zvedela o nesreči. Prikupna natakario **Metka** je po tepu odpovedala, ker se ni čutila varno pred takimi gosti, in se je k razpravi pripeljala od doma iz Bohinja. Povedala je prav tako kakor **Franca**, posebno se je pa zavzela za svojega nekdanjega gospodarja, češ, da še nikdar ni bil pijan, ker sploh ne pije.

Šef kirurškega oddelka splošne bolnice **dr. Blumauer** je kot izvedenec izjavil, da je bila poškodba težka, vendar pa ne smrtno nevarna, ker mehur ni bil prešteljen in je krogla šla samo skozi mehke dele.

Drž. tožilec **dr. Lučovnik** je pa spet poudarjal, da bi rana utegnila postati smrtno nevarno nevarna, a o silobranu ne more biti govora, ker je obtoženec streljal kar tja v en dan. Gotovo je bil malo vinjen in je v svoji razigranosti pograbil za revolver, na vsak način je pa v veliki meri prekorajčil silobran.

Zastopnik ranjenega **Matevža Bohinjca** odvetnik **dr. Žirovnik** je naštel nad 43.000 Din odškodnine, namreč za zdravnika, obleko, nadalje 2.300 Din, ker je **Matevž** 13 tednov ležal in polegal ter ni mogel delati, za približek hrane 520 Din, za bolečine, ki so pri poškodbi spolovila res huda zadeva pa 40.000 Din. Očital je tudi obtožencu da ima premalo takta napram svojim gostom in bi bila vso stvar same ženske boljše opravile.

In teče, teče mlada kri

Maribor 27. jan.

Državni tožilec popisuje žalosten zločin 22-letnega posestniškega sina **Josipa Šmigovca** iz Ljubstave tako-le:

Zaklan pod oknom

Bilo je 17. novembra lanskega leta. Večja družba fantov, med njimi je bil tudi sedaj pokojni **Jakob Arnuš**, je bila do poznih nočnih ur pri nekem posestniku v Ljubstavi, ki je kahal žganje. Fantje so pridno pomagali, zato pa tudi mnogo pili. Pojoč in vriskaje so se vračali okoli polnoči dobre volje proti svojim domovom. Ko so šli mimo hiše posestnika **Mlakarja**, je v izbici **Mlakarjeve Julčke** še gorela lučka. **Jakob Arnuš**, ki je rad videl lepo dekle, se je takoj v družbi dveh svojih prijateljev podal pod okno in potrkal. Oglasil se ni nihče. **Arnuš** je svetoval svojim spremljevalcema, naj se malo umakneta in ga počakata. Nato je potrkal znova. Tudi sedaj se ni nihče oglašil, pač pa je **Jakob** v tem hipu začutil, da nekdo stoji za njegovim hrbtom. Obrnil se je in zagledal pred seboj reznanega moškega, ki mu je dejal: »Aufbiks, zgubi se in idi spat!« **Jakobova** prijatelja, edini priči vsega, kar se je hip nato zgodilo, sta naglo pohitela prijatelju na pomoč. Vendar je bilo že prepozno. Neznani moški je segel v žep in v tem hipu se je v njegovih rokah zasvetilo rezilo dolgega in ostrega žepnega noža. Dvakrat je zamahnil po **Jakobu** in nato zbežal. Ko sta prijatelja prispela do kraja žalostnega dogodka, je **Jakob** že hropel v smrtnem boju. Dejal je še: »Hanzek štih imam!« nekaj minut nato pa je izdihnil. Divjaški ubijalec mu je na vratu prerezal žilo odvodnico in bi tudi takojšnjo zdravniško pomoč bila brezuspešna.

Gostilničar—abstinent

Zagovornik **dr. Čampa** je temperamentno ugotovil, kako strog abstinent je btoženec, fantje so ga pa hoteli napraviti za pijanca, ko so sami tisti večer že prav mnogo pili. Vsak trdi drugače, kje je padal strel, in nikdo ne ve, kolikokrat je **Petač** streljal. **Matevž** je splošno znan razgrajajoč in **Petač** se je popolnoma upravičeno bal za sebe in svojo mlado sprogo in dva otrčka, ki so spali zgoraj v sobi. **Sam je bil proti osmim**, klical soseda in orožnike na pomoč in razumevno je bil v takem psihičnem stanju, da ne more odgovarjati za to dejanje, ko je venar streljal v tla in obstrelil po naključju **Matevža** prav tako, kakor sebe.

Po kratkem posvetovanju je predsednik s. o. s. razglasil **oprostilno sodbo**, češ, da pač ni mogoče verjeti vinjenim in razburjenim fantom. **Matevž** bo pa moral odškodnino iskati s civilno pravdo.

kobu in nato zbežal. Ko sta prijatelja prispela do kraja žalostnega dogodka, je **Jakob** že hropel v smrtnem boju. Dejal je še: »Hanzek štih imam!« nekaj minut nato pa je izdihnil. Divjaški ubijalec mu je na vratu prerezal žilo odvodnico in bi tudi takojšnjo zdravniško pomoč bila brezuspešna.

Klobuk ga je izdal

Dogodek je bil takoj javljen orožnikom, ki so pričeli z zasledovanjem ubijalca. Važno za izsleditev je bilo, da so ljudje našli na cesti blizu **Mlakarjeve** hiše klobuk, ki je izdal ubijalca. Mnogi sosede so lahko z vsjo gotovostjo potrdili, da je klobuk last posestniškega sodeželi se nam obeta. Take in slične na **Josipa Šmigovca**. Orožniki so se podali na dom **Šmigovčevih** in poiskali sina **Josipa**. Sprva se je delal nevednega in je tajil vsako krivdo. Ko so mu pa pokazali klobuk, je končno dejano priznal.

5 let robije

Pred sodniki je **Šmigovec** strašno dejanje skesano priznal. Kot olajšilno okolnost pa je navedel, da ga je hotel z nožem prvi napasti pokojni **Arnuš** in da se je zbal obeh **Arnuševih** znancev, ki sta mu hitela na pomoč. Moral se je braniti, ni pa nikoli mislil, da bodo posledice tako strašne. **Josip Šmigovec** je bil nato obsojen na 5 let robije ter na izgubo častnih državljskih pravic za tri leta. Z obsodbo se je zadovoljil.

Prokletstvo šmarnice

Mariborsko sodišče je za **Josipom Šmigovcem** sodilo še 23-letnega posestniškega sina **Jožefa Mlakarja** iz Brezja pri Poljčanah, ki je imel na vesti uboj svojega dragega prijatelja, posestniškega sina **Alojza Špeca**. Ozadje strašnega dogodka, ki jih je v taki obliki bolj malo, je naslednje:

Pri posestniku **Francu Kodriču** v Brezju pri Poljčanah so 10. no-

Špec sta krenila skupaj proti domu v Hošnico. Pridružil se jima je še **Kodrič**, spotoma pa še neki **Karel Berdnik** iz Hošnice. Nihče pač ni takrat mislil, kaj se bo pripetilo trenutek nato. Sredi poti med Brezjem in Hošnico, je **Jožef Mlakar**, ki mu je očitno preobilno zavžita šmarnica zmešala pamet, nenadoma izvlekel izpod suknje dolg kuhinjski nož. Obrnil se je proti najbližjemu **Specu** in zakričal nanj:

Pr... tu imaš!

Še predno so se ostali spremljevalci prav zavedli, je nož že globoko tičal v vratu **Alojzija Špeca**. **Mlakar** pa je kmalu dohitel **Kodriča** in med njima se je razvila

borba za življenje in smrt

Šele ko sta prihitela na pomoč **Berdnik** in **Mlakarjeva** sestra **Marija**, ki je prav ta čas prišla bratu naproti, so **Mlakarja** ukrotili in mu iz rok iztrgali nož.

Nesrečnega **Alojza Špeca**, ki je bil sicer **Mlakarjev** najboljši prijatelj, so mrtvega spravili domov, **Mlakarja** pa so odpeljali orožniki. Ko so mu povedali kaj je napravil, ni hotel verjeti. Saj mu je šmarnica tako zmešala pamet, da se ni mogel domisliti, kaj je počenjal.

Tudi pri razpravi na sodišču je venomer zatrjeval, da se ničesar ne spominja. Povedal je tudi, da sta si bila s **Specom** dobra prijatelja in med njima ni bilo nikakega spora. Sam ne ve, kaj mu je bilo, da se je odločil za tako strašno dejanje. Ob pripovedovanju pred sodniki se je **Mlakar** skesano razjokal.

Jožefa Mlakarja je doletela izredno mila kazen. Upoštevali so navedena dejstva in druge okoliščine ter ga obsodili na eno leto robije in 7 dni zapora. Obsojenec je kazen sprejel.

Mrtvo so našli

Ptuj, 27. jan.

Weisbacher Terezija, 56-letna poljska delavka iz Krčevine pri Ptujju, je prebivala sama v svoji koči in se preživljala z dnino.

V torek 21. t. m. je luščila bučnice pri posestniku **Kukovcu Francu** v Orešju ter se mudila tam skoro do 23. ure in odšla nato sama domov. Od tega časa pa jo ni bilo več na spregled. Ker stoji koča na samem in ni v bližini sosedov, je niso takoj pogrešali. Čudno se je to zdelo županu občine **Grajene g. Svenšku**, ker mu je obljubila, da pride v sredo v dnino. Sumil je, da si ji je moralo nekaj pripetiti. Zato je odšel v soboto dopoldne pogledat k njej.

Našel je zaklenjeno hišo in tudi okna zaprta. Ko je pogledal skozi okno, jo je opazil, da leži ženska v postelji in se ne zveni za njegove klice. Udre v hišo in vidi, da je mrtva; po sobi se je širil smrad po mrliču. Pri kasnejšem misijskem ogledu niso našli na truplu nikakih znakov nasilja, zato tudi ni bilo sodne obdukcije.

Otroški kotiček

Draga teta Meta!

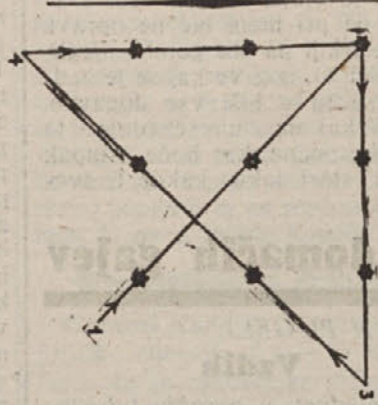
Zdavnaj sem se Ti že namenil pisati, pa ne vem kako, da si kar naenkrat izginila iz kotička? Seveda sedaj praviš, da si bila bolnan, Bog Ti daj zdravja še mnogo let. Ampak veš, možj bolj nego let. Verjamejo. Jaz pa le mislim, da so Te takrat, ko so se s tiškarno selili, gotovo nekje izgubili, pa dolgo nisi mogla najti pota v novo uredništvo, zdaj si se pa le vrnila.

Draga Meta! Ne šteje mi tega v zlo. Te pa bomo od zdaj naprej še bolj radi imli in se Ti večkrat javili. Verjemi mi, da mi je bilo zelo dolgočas, ker ni bilo Tvojeza kotička v nedeljskem »Glasu naroda«. Sliši se, da si zveč dobra in da rada deliš papige. Prav lepo bi Te prosil, ako bi mogli še jaz eno dobiti. Na uho Ti pa povem, da za uganke nisem »kampele«, pač pa najraje kaj »cimp-ram« in bi kletko za papigo kar sam naredil, če bi bil res toliko srečen, da bi jo dobil.

Pred dvema mesecema sem vam dobil enega novega naroč-

nika za »Glas naroda«, poskušal bom dobiti še katerega.

Prisrčno Te pozdravlja
Ferdo Zupanc, uč. III. raz.
Kranj.

Tule vidite rešitev naloge iz zadnje nedeljske številke. Rešitev je sicer močno preprosta ampak pogodil je pa ni nobeden izmed vas. Zato vam za danes z nalogo prizanesem in vam rajši pokažem nekaj slik. V nedeljo zopet s kako nalogo. Pozdravlja vas

teta Meta.

Oborožena Nemčija

Z mirovnimi pogodbami in poveljnimi konvencijami je nekaterim državam omejena pravica oboroževanja; med najbolj priznane spada Nemčija. Najbolj se pa to nanaša na izdelovanje vojnih plinov. Državniki so si že dolgo na jasnem, da je bodoči plinski vojni pripisovati največjo važnost! Zato govori več opra vičljivih razlogov.

Pomen kemične industrije

Vsakomur, kdor se bavi z industrijskimi vprašanji kemije, zlasti pa vojne kemije, je jasno da stoje posamezne panoge kemije v najtesnejši zvezi. Industrija barv je v najtesnejši zvezi vojne kemije, zlasti vojnih plinov. Nemogoče je ostro ločiti eno od drugega! Ključ rabimo za razkuževanje ter za barvilo, fosgen je iznožna substanca za izdelovanje barv ter za bombažne tkanine; arsin so sorodni izdelkom farmacevtske industrije, posebno za zdravila proti spalni bolezni, sifilidi in malariji. Glavni sestavni del strašnega iperita je istočasno tudi izhodni produkt indigga, cianidi se uporabljajo v metalurgiji zlata in srebra, brom se uporablja v fototehnikah, napoleed pa tudi uporabljamo pline same v milejši obliki za pokončevanje mrčesa (kloropikrin, cianovodik itd.) ter še vsepovsod.

Ce se vprašamo, zakaj je baš Nemčija prva uporabila vojne pline med svetovno vojno in zakaj je skozi vso vojno ohranila prvenstvo v tem ubijanju, moramo priznati, da je tega kriva njena silno razvita kemična industrija. In tod tudi njena vztrajnost v tej borbi!

Nemčija je pred vojno zalagala tričetrt sveta s svojimi kemičnimi izdelki! Največjo združeno tovarno je predstavljala znana Interessen - Gemeinschaft s ka-

pitalom deset milijard. Zaposlenih je bilo že tedaj nad 30.000 izvežbanih kemikov. Ko je izbrunila vojna, je zmanjkalo vseh nanjenostavnejših kemičnih fabrikatov tako Franciji, Angliji, Italiji ter tudi Ameriki! Do izbruha vojne je tja izvažala Nemčija. O silnem razvoju poveljne Nemčije na kemičnem polju je skoraj odveč govoriti. Industrija te stroke se je razvila najmanj na trikratno višino! Nemci sedaj lahko pridelajo dušika enostavno iz zraka nad milijon ton. Kolike važnosti je baš dušik za vojne pline in pa tudi za umetna gnojila je vsakomur jasno!

Za svetovno oblast gre

Iz vsega tega je razvidno le preveč jasno, kakšen nesmisel je bila razorožitev Nemčije. Prepovedati vso zdravstveno kemijo, vso barvno industrijo, vso

metalurgijo, vso fototehniko, vso bombažno industrijo ter sploh uničiti vso mogočno industrijo Nemčiji pač niso mogli! Dokler pa obstoja vse to, je Nemčija najbolj oborožena država na svetu. V svojih silnih kemičnih tovarnah spremeni le formulo kemične izdelave, pa se izpremenijo nedozivne tovarne asparina v tovarne smrtnih plinov! V mirnem času nese vse to Nemčiji same dobičke, v vojnem pa je to najmoderneje orožje!

Sicer pa Nemci tega prav nič ne skrivajo. V knjigi: »Der kemische Krieg« piše Hanslian tole »To orožje bo zasiguralo inteligentnejši in kulturnejši rasi premoč nad manj kulturnimi rasami, a v danem slučaju tudi svetovno prevlast!« Imena nemških učenjakov: Haber, Wieland, Flury, Laqueur, Magnus in dr. so znana vsakemu kemiku, ter so porok, da se sodobna Nemčija res bori tudi na kemičnem polju za to prevlast! I. T.

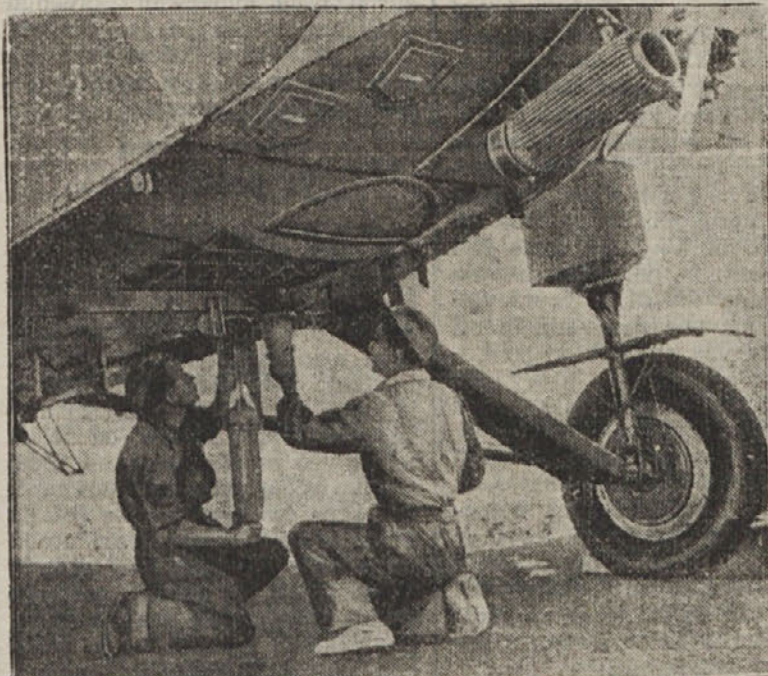
Katastrofalna zima v Ameriki

Strahotni val mraza, ki je zajel Zedinjene države Amerike in kakor ga ne pomnijo že 60 let, povzroča tudi vse polno nezgod; zlasti pa prometnih težav. Na tisoče avtomobilov je obtičalo v zametih, železniški promet je mestoma popolnoma ustavljen, v Chicagu je večinoma šol zaprtih, vsak dan zmrzne več oseb, hudih ozeb pa je toliko, da imajo zdravniški dela čez glavo. Iz raznih krajev prihajajo vesti o silnih snežnih viharjih, temperatura pada od 30 do 50 stopinj pod ničlo. V enem tednu je zmrznilo nad 200 ljudi.

Pet tisoč Din za oko

Sr. Mitrovica, 27. jan.

Brata Matija in Fran Kasaš iz Rakovic sta se 5. marca domov grede sprla in stepla. Fran je Matiji izbil oko. Matija se je maščeval. Napadel je brata v hiši in mu pretil z nožem ter kričal: Če si mu izbil oko, ubij me do smrti! Sosedje so preprečili pokoj, toda nastala je pravda. Fran je bil obsojen na 6 mesecev zapora, za oko mora pa bratu plačati 5000 Din.

V velikih bitki pri Dolu v Abesiniji so igrala letala odločilno vlogo. Slika kaže, kako pilota pritrujeta le talsko bombo na letalo pred bitko.

Velika zaključna žrebanja

31. kola
drž. razredne loterije

se vrše dnevno

od 7. do 29. febr. t. l.

Izžrebali se bodo:

1	premija od	Din 2,000.000	(dva milijona)
1	"	"	1,000.000
			(en milijon)
1	"	"	500.000
			(pol milijona)
1	"	"	400.000
1	"	"	300.000
5	dobitkov po	"	200.000
10	"	"	100.000
10	"	"	80.000
10	"	"	60.000
15	"	"	50.000
15	"	"	40.000
15	"	"	30.000
20	"	"	20.000
200	"	"	10.000
250	"	"	8.000
300	"	"	6.000
400	"	"	5.000
500	"	"	3.000
1650	"	"	2.000
33600	"	"	1.000

Skupno 56,000.000 Din
(šestindeset milijonov.)

Cene srečk:

1/2 srečka	1/2 srečke	1/4 srečke
D. 1000	D. 500	D. 250

Strogo solidna, priznana točna in diskretna postrežba!

Originalne srečke za to žrebanje se razpošiljajo samo proti plačilu v naprej.

Največje premije od
1,500.000 — 1,200.000
in 1,000.000 dinarjev

so bile izžrebane v kratkem vrstnem redu

DEVETKRAT

na srečke, prodane pri nas.

Glavna kolektura drž. razr. loterije

A. REIN IN DRUG

ZAGREB

Gajeva 8

Ilica 15

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

26

Drugi del.

V skrivnostni hiši.

Naslednji dan zjutraj, Bessie je vstala kasneje kot običajno. Prejšnji večer sta se dekleti dolgo razgovarjali in Bessie je svoji prijateljici vse zaupala, kar ji je povedal Dick.

Molly je občudovala nakit.

»Ah, kako lepa boš, Bessie« je vzdihnila. »Kako rada bi bila na tvojem mestu!«

V tem je potrkal na vrata in v sobo je vstopil krmar Tom, ki je privlekel za seboj ogromen kovčeg.

»Prinesel sem obleko za gospodično Bessie«, je dejal, pri tem pa imel žalosten obraz.

Dekleti sta Toma prav dobro poznali, saj je bil on edini, katerega sta večkrat videli. Kadarkoli ju je obiskal, vedno se je rad razgovarjal in šalil; zdaj pa je bil tako žalosten.

»Kaj se vam je pa pripetilo, Tom?« ga je vprašala Bessie. »Tako ste se spremenili.«

»Verjamem, gospodična,« je odgovoril. »Nekaj me je zadelo. — No, pa to ni za vas, ker...«

Umožnil je in pogledal Molly, ki je sočutno zrla vanj.

»Vedno je boljše, če človek poye, kar mu teži srce, kot pa da ho. di sam, zaprt v svojo bolečino.« je pripomnila Bessie.

»Mogoče se mi boste smejali,« je odgovoril Tom. »Na samega sebe sem jezen, da sem tak slabič — toda ta stvar me je tako zabolela, čeprav sicer nisem posebno občutljive narave.«

»No, kaj bi pa to moglo biti? Povejte vendar, Tom!« ga je spodbujala Bessie.

»No, vama bom pa prav n kratko povedal. Ko sem tu nastopil službo, sem pustil doma zaročenko. Res sem jo zelo ljubil in čez nekaj mesecev sem se misli z njo poročiti. Varčeval sem kjer koli sem le mogel. Včeraj pa sem dobil pismo, ki mi je uničilo vso srečo. Moja zaročenka se mi je izneverila in poročila nekega bogatega kapitana. In čeprav si dopovedujem, da tako dekle ni bilo zame, me je vseeno hudo potrla. Vrag vedi, kaj je to z menoj!«

»Oh, nikar se ne žalostite,« ga je tolažila Bessie, »dekle, ki je bilo zmožno vam kaj takega storiti, to dekle vas sploh ni ljubilo. O, saj je še dosti deklet, ki bodo srečne, če bodo dobile tako poštenega moža kot ste vi!«

»Saj je res, gospodična. Hvala za vaše besede, ki so mi v moji nesreči v veliko tolažbo. Z božjo pomočjo bom že kako prebolel se to.«

Tom je bil res zelo potr. Solz-pnih oči je zrl v Molly, potem se pa naglo poslovil in odšel.

»On je torej krmar?« je rekla Bessie, ko sta dekleti ostali zopet sami. »On torej vodi tisto skrivnostno ladjo, o kateri mi je Edward včeraj pripovedoval.«

Da, da, zdaj se spominjam, da sem takrat morala biti na tej ladji, ker sem slišala šumenje valov.«

»Ubogi Tom,« je sočutno rekla Bessie. »Njegova odkritosrčna iz-poved me je res ganila.«

Molly je molčala, toda na nje-nem obrazu se je videlo, da veliko bolj sočustuje s Tomom, kot pa njena prijateljica.

Bessie je med tem odprla kovčegah kar zavriskala od veselja. Nobri je bilo nekaj dragocenih oblač, čevljev, plaščev, sploh vse, kar potrebuje odlična dama. Zdaj ni bilo pomenjenja in občudovanja ne konca ne kraja.

»O, Bessie lepa boš kot kakšna kneginja!« je vzdihnila Molly in brez zavisti občudovala prijateljico. »In Edward Marsden bo v teh višjih krogih nastopal kot tvoj mož?«

Bessie je zardela.

»Da«, je odgovorila, »toda to bo le nazunaj. Po vsakem takem obisku se povrnem k tebi, Molly. Sicer pa sem se prepričala, da je ta mladi mož zelo izobražen in olikan. Če se ne bi bila na lastne oči prepričala, ne bi verjela, da tako pošteni ljudje služijo temu skrivnostnemu človeku.«

»Midve jih poznavava samo nekaj,« pripomni Molly. »Sama si mi rekla, da posadka nikdar ne sme zapustiti ladje; toda na primer Eliza in...«

»Oh, da, prav imaš. Eliza nama je sovražna, in tisti surovi človek, menda je njen ljubimec, nama je tudi vse prej ko prijatelj. Pa kaj bi se brigali za vse to. Midve sva pod zaščito tistega skrivnostnega človeka, ki ga... ki ga občudujem.« je dejala Bessie in se zami-slila.

V isti čas sta se tam v Elizini sobici razgovarjale Eliza in Jim. Eliza, ki je večkrat podpihovala Jima proti Dicku, odkar je leta postal gospodarjev zaupnik, se ga je danes zopet lotila. Zdaj pa je šla v svoji jezi celo tako daleč, da je hujskala Jima proti samemu Jacku, gospodarju.

»Če ne boš poslušal mojega navsveta, Jim«, ne boš več dolgo ostal Jackov zaupnik, mu je pošepetavala. »Te dni sem opazila, kako Jack in tisti zelenec, Dick, vedno tičita skupaj.«

»Jaz vendr ne morem predpiso-vati svojemu gospodarju, kaj naj stori in kaj ne?« je odgovoril Jim.

»Saj tega ti ni reba storiti, ampak stori tisto, kar ti jaz svetujem. Če se postaviš na čelo njegovih pomagačev, si lahko prepričan, da te bo z največjim veseljem sprejel. Veruj mi, da so tudi oni že nejevoljni, ko vidijo, kako živi Jack v izobilju, oni pa se morajo noč in dan mučiti in izvrševati njegove neumne zapovedi. In pri tem vsak čas riskirati svojo kožo...«

»Hm, to ni tako lahko, kot si ti vse to predstavljaš.«

»Gotovo mnogo lažje, kot pa ti misliš. Ali ni nesramno, kaj Jack počenja?! Danes je tema opicama zopet poslal velik kovčeg; sem videla, ko ga je Tom nesel k njima. — No, saj se poznamo, oni bosta Jacka že primerno nagradili za njegovo kraljstvo«, je posmehljivo pripomnila.

»Neumnosti! Jack ima svojo zaročenko in ne misli na ti dve de-

kleti tukaj. Bolje ga poznam kot ti, da ima že kake drugačne namene z njima. Sicer pa sama vse prav dobro veš, saj si tudi ti lepa in vabljiva, in vendar se ti Jack ni nikdar preveč približal. Mar ne?«

»Ker je videl, da sem tebi zvesta in da pri meni nič ne opravi. Ti dve frklji pa sta gotovo njegovi ljubici. O, bog ve kaj se je zadnje čase tu v hiši vse dogajalo. Ampak kaj mi navsezadnje to mar. Naj počne, kar hoče, Ampak ti, Jim, stori tako kakor ti svetujem.«

Iz domačih gajev

MILAN PUGELJ:

Vzdih

*O mladost, v naročju tvojem
enkrat še bi sanjal rad,
rad bi sanjal sen o sreči,
o ljubezni zadnjikrat!*

*In potem bi gledal mirno,
kak odhaja zadnji dan,
kak prihaja noč pošastna
sem čez pisano ravan...*

*In potem bi gledal mirno,
kaj se skriva tam za njo —
Pridi, pridi, zaželjena,
z ostro brušeno koso!...*

Milan Pugelj iz Novega mesta, je bil rojen l. 1883., umrl pa je kot tajnik Nar. gledališča v Ljubljani l. 1929. Splošno znan je kot pisatelj, manj pa kot pesnik. Svoje pesmi je objavljaj pod imenom Roman Romanov. Naš je vzeta iz XXIV. letnika Ljubljanskega Zvona 1904. leta.

Richard Tauber

Znani tenor bi se rad poročil z angleško filmsko zvezdnico Dianó Nevier, a mu njegova prejšnja žena Carlotta Tauber — Vancouveri dela težave. Takrat sta se sporazumno ločila in se je on zavezal plačati njej odpravnino v zneske 150.000 mark. Zdaj pa ona noče privoliti v to, da bi se on vdrugič poročil, in trdi, da sta se za ta primer pogodila, da ji bo on plačeval do l. 1940 mesečne alimente po 1500 mark. Oba se tožarita pred dunajskim civilnim sodiščem, povrh pa je Tauber vložil proti svoji ločeni ženi na deželnem kazenskem sodišču obtožbo radi izsiljevanja.

Osem imen je primožila

To je kraljica lepote, Miss Amerika 1927. Danes ji je 27 let, a v teh devetih letih je bila že sedemkrat omožena. Te dni je v osmič stopila pred altar na strani mladega angleškega igralca Arturja Portena. Šele pred letom dni se je ločila od svojega sedmega moža in se takrat zaklela, da ne bo nikoli več stopila v zakon. Zdaj pa opravičuje svojo nedoslednost, češ, brez moškega ženska pač ne more živeti. Na poročnem uradu se je Miss Amerika 1927 vpisala z vsemi imeni svojih prejšnjih soprogov in dodala zdaj še osmega. Najdaljši njen zakon je trajal eno leto in 12 dni, prvi sedem, najkrajši pa samo tri tedne. Kako dolgo bo trajal sedanjí njen

zakon, to se seveda ne da napovedati, a najbrže ne bo dolg in najbrže tudi ne zadnji.

Mož, ki kupuje mesta

Neki škotski podjetnik, ki je kupil že celo mesto, namerava zdaj pokupiti kar 110 majhnih zapuščenih vasi in naselij v Čili. To je Robert Bell, znan pod imenom »Bluff Bob«, ki je l. 1933 zbudil senzacijo, ko je kupil od prebivalcev zapuščeno mesto in pristan Caletca Coloso. Bell ni pustil takrat kamna na kamnu, ampak je vse, kar je količkal imelo vrednosti, naložil na ladjo in odpeljal. Cerkev, več hotelov, kolodvor z vsem železniškim inventarjem, pristanišče z vsemi napravami, skladišča, hiše itd., skratka vse mesto je podrl in odpeljal na juž. kjer je bila potreba po železu in gradbenem materialu. Zdaj bo torej pokupil še toliko in toliko vasi, ki so vsled propasti solitrške industrije v Čili danes zapuščene. Vsaka teh vasi ima svojo cerkev, šolo, policijsko in gasilsko poslopje. Bell računa, da bo že samo te tisoče ton starega železa ne glede na drugi material lahko prodal in pri tem dobro zaslužil.

Granata v šoli

Čudna nezgoda se je pripetila v neki šoli v Rottenmannu (Stajerska). Med poukom v ročni spretnosti so učenci imeli nalogo iz papirja narediti granate. Za vzorec jim je služila granata iz svetovne vojne. Po naključju je granata padla na tla in vžigalnik je eksplodiral. Štirje učenci so bili težko ranjeni, Graiata, o kateri so mislili da je slepa, so imeli v šoli že osem let.

Astrološka napoved

za 28. januar.

Sonce in Luna se danes prijazno gledata. To pomeni dobro razpoloženje pri ljudeh, priznanje in uspeh v poklicnem življenju dobro zdravje. Cestveno življenje pa nekoliko kafi kvadratura Lune z Venero. Ljubavne zadeve stojijo danes slabo. V tem pogledu bodo ta dan posebno neprijetno občutile osebe, ki so rojene v oktobru ali maju.

Domislice

Kar je mnogim prav: prvi in več najboljši, ampak k večjemu — prvi najboljši.

Spoznanje: samo neumni govorniki dandanes resnico.

Zalostno, resnično: Človeštvo kobeja dandanes med nadohlevskimi in nečloveškimi.

Bridek dovtip o Abesiniji: Belci v črnih srajcah se vojskujejo proti črncem v belih srajcah.

★

Vzdih v mesecu januarju: Dan gor, denar pa dol.

»Kakšne naz ore ste imeli med cesarstvom?«

»Gostil sem!«

»In med vojno?«

»Gostil sem!«

»Kakšno je vaše razmerje do nove republike?«

»Se dalje bom gostil!«

Dnevna kronika

× Seja mestnega sveta ljubljanskega bo v četrtek 30. januarja ob 17 v veliki sejni dvorani.

× Kruh in pecivo hočejo podražiti peki v Ptuj, in sicer za pol dinarja pri kg. Pravijo, da je moka dražja. Aprovizacijski odsek premišljuje sedaj o tej nameri.

× Umri je preteklo soboto 25. t. m. Randl Franc, posestniški sin v št. Lovrencu. Pokojnik, ki je bil šele 82 let star, je bil kakor mnogo drugih kmetijskih fantov nad 6 let v Belgijskih rudnikih, kjer si je nakopal tudi bolezen, ki ga je zavrtno morila ves čas, ko je bil zopet doma. Spoznal je svet in topljenje. Bil je splošno priljubljen. N. v m. p.

× Velik vlom je bil izvršen v št. Pavlu pri Preboldu v noči od 28. na 29. januarja v gostilno Zgank »pri šiški ladji« Vlomilec so po lestvi prišli in vlomili skozi okno na podstrežje. Pokradli so razen drugih predmetov več steklenic žganja, mnogo cigaret, okrog 20 rjuh, moško obleko, iz stranske sobe tudi moško kolo. Skupna vrednost pokradenih predmetov se ceni nad 8.000 Din. Tatvino je prva opazila gospodinja, ko je zjutraj vstala, je opazila na svoje veliko začudenje odprta vežna vrata, po stanovanju pa vse razmetano. Drzna tatvina je hudo razburila vso bližnjo okolico.

× Alpinistična šola. V sredo bo predaval v verandi hotela »Union« g. dr. Novak o »Alpinistih in higijeni«. Začetek točno ob 20.

× Na oni svet se je v bolnišnici v Ljubljani preselil cigan Ivan Breščak, ki ga je na Vrhnikih pred kakimi 10 dnevi brenil konj v trebuh. Poškodbam je podlegel v ponedeljek zjutraj ob 1 h.

× Kdo hoče lep površnik? Na policiji hranijo lep sivo-rjav površnik, ki ga je bosanski brat prodal drugemu bosanskemu bratu. Ker je prvi kradel, je verjetno, da je tudi površnik na tak način prišel o njegove roke. Če lastnik še reflektira na površnik, naj se zgloši na policiji, pa ga bo dobil.

× Radi udeležbe pri tatvini je bil aretiran 20-letni hlapec O. Jernej. Izročili so ga sodišču, na policiji pa še hranijo svetlo-zelen rožast prt, ki ga je O. baje sunil neki mlekarici z vozička. Prt lahko dobi lastnica na policiji. Ukraden ji je bil nekje na cesti v bližini nove cerkve v šiški.

× Uprava policije v Ljubljani poziva lastnike motornih vozil, ki letos še niso predložili prijave in niso plačali banovinske trošarine na pneumatiko, naj to nemudoma store. Podrobna pojasnila dobita na upravi, Šubičeva ulica 5, soba št. 2.

× Nagradjeni osnutki. Komisija za osnutke ljubljanskega velesejma, ki bo od 30. maja do 9. junija, je prisodila prvo nagrado 2000 Din pokojno Emanuelu Valjavcu iz Ljubljane pod značko »Modro-oranž«, drugo nagrado 500 Din arh. Dragu Korbarju iz Zagreba pod značko »Mesto in vas«, dve tretji nagradi po 250 Din sta pa dobila Lado Skrabar za »Ela« in Stane Strukelj za »Merkur«, oba iz Ljubljane.

Kako so volili Grki?

Atene, 27. jan. b. Po do sedaj znanih izidih včerajšnjih volitev izgleda, da bodo o priliki prve delitve glasov dobili liberalci od 110 do 125 mandatov, protivenzelistične stranke pa skupaj 150 do 155 mandatov (od skupnih 300 mandatov). Po odredbah volilnega zakona se bo izvedla še druga, pa tudi mogoče tretja delitev mandatov. Po številu glasov so na prvem mestu liberalci, na drugem mestu Tsaldarisovi populisti in na tretjem mestu blok, ki mu načeljuje Kondilis.

Kondilisova izjava

General Kondilis je sprejel dopisnika agencije Avale in mu izjavil, da je zadovoljen z dosedanjimi izidi, ker se mora vzeti posebno v obzir, da je njegova stranka Teotokisa dobila več glasov nego stranka Tsaldarisa. Kondilis je posebno podčrtal, da veruje, da bodo tudi tokrat protivenzelistične stranke potolkle liberalno stranko, kakor so jo že pri zadnjih volitvah.

O enih ponoči se še ne vedo končni izidi volitev, niti za Atene, niti za ostalo Grčijo. Vendar pa je znan izid volitev na 130 voliščih v Atenah, kjer so dobili liberalci 30.927 glasov, Kondilis in Teotokis 18.929 glasov in Tsaldaris 13.426 glasov. Potemtakem bi imele stranke Kondilisa, Teotokisa in Tsaldarisa relativno večina proti venzelistom. Misli se, da izide z drugih volišč ne bodo spremnili položaja. Doznava pa se, da so v Solunu zmagali venzelistični liberalci.

Neredi na otokih

Atene, 27. jan. AA. Po nepotrjenih vesteh je prišlo na otoku Kiosu do neredov. Mnogo oseb je ranjenih.

Maribor

m— Narodno gledališče. Torej 2. januarja ob 20. uri: »Bajadera« Red C. — Sreda, 29. januarja: Zaprt. — Četrtek, 30. januarja ob 20. uri: »Vest«. Gostovanje Cirila Debevoa. Znižane cene. Zadnjič.

m— Kino. Grajski: Naš novi film je »Ti si moje sonce«. Poje Richard Tauber. — Union: Največji in najboljši film sedanosti »Nataša« (Moskovske noči) v nemškem jeziku.

m— Življenjski jubilej Joža Poljanca. Te dni je slavil šestdesetletnico rojstva zaslužni strokovni učitelj na mariborski meščanski šoli g. Jože Poljanec.

m— Smrt zaslužnega moža. V St. Ihu je v petek zvečer umrl v starosti 71 let prvi šentiljski slovenski župan g. Franjo Thaler. Pokopali so ga istotam v nedeljo popoldne ob veliki udeležbi ljudstva in mnogih odličnikov iz Maribora. Naj počiva v miru!

m— Življenje se je naveličala viničarka Ana R. iz Cubra. V samomorilnem namenu je izpila večjo količino očetne kisline. Pravčasno so jo našli sosede, ki so jo takoj spravili v mariborsko bolni-

Podrobni rezultati

Atene, 27. januarja. Havas. Rezultati iz 107 volišč v Atenah, Beociji in drugih provincah so sledeči: liberalci 19.701, Kondilis in Teotokis 12.895, Tsaldarisovi populisti 11.980. V Janini so dobili Tsaldarisovi populisti večino.

Oslabljenje venzelizma?

Pooblaščen osebnost iz najbližje okolice Tsaldarisa je izjavila dopisniku Avale, da dosedaj znani izidi potrjujejo znatno oslabljenje venzelizma. Kar se tiče same populistične stranke, se misli da bodo populisti dobili isto število mandatov kot stranke Kondilisa in Teotokisa.

V dobro obveščenih krogih se veruje, da bodo protivenzelisti verjetno dobili 160 do 165 mandatov. Venzelisti bodo imeli 110 mandatov, ostali mandati pa bo-

Novi zapletljaji na Vzhodu

Peking, 27. jan. a. Kitajski politični krogi komentirajo odločitev vlade v Nankingu, da se osnuje avtonomistični svet v Mongoliji kot poskus, da se preči nekaterim princem Zapr dne Mongolije, da bi se priključili nezavisni vladi Notranje Mongolije, ki jo je nedavno osnoval Čan-Pei-Čang. V kitajskih političnih krogih se govori, da bo princ odgovoril na to odločitev vlade na ta način, da bo z okrogličnico v obliki note objavil, da je ustanovljena neodvisna mongolska vlada. Po vesteh iz Kalgana so Japonci zahtevali, naj Kitajci zapuste to mesto in ga predajo Mongolom.

Komunisti na pohodu

Kanton, 27. jan. a. Komunistič-

šnico, ker so ji izprali želedec in jo ohranili pri življenju. Zakaj je Ana obupala, noče povedati.

m— Premalo bo denarja za dokočno ureditev nove šole v Magdalenskem predmestju. Občina bo morala najeti k sedanjim 7 milijonom še posojilo v višini 1 milijona 600 tisoč dinarjev. Nova šolska zgradba bo torej veljala kakih 9 milijonov.

m— Cene plinu znižane. Na zadnji občinski seji je mestni svet sklenil znižati nabavne cene plinu. Po novi tarifi je znižana cena plinu pri prvih 5 kub. m od 5 Din na 3,50 v gospodinjstvu, za obrt in industrijo pa na 2,50 oziroma 2 Din. Občina upa, da se bo konzum plina znatno dvignil.

m— Najemnine znižujejo. Mimo občine, ki bo znižala najemnine v svojih hišah, znižujejo najemnine tudi nekateri hišni posestniki. Zanimivo je, da so to večinoma taki, ki se ne morejo ponahati z bogastvom.

m— Posnemanja vredna akcija Mariborski tovarnar Hutter se bo lahko ponašal, da je menda prvi v naši državi uvedel starostno zavarovanje svojega delavstva. Isti tovarnar namerava za svoje delavstvo zgraditi tudi več stanovanjskih hiš.

do razdeljeni na manjše stranke. V dobro obveščenih krogih se misli, da bo med strankami Kondilisa, Teotokisa in Tsaldarisa v najkrajšem času dosegel sporazum, in sicer takoj po objavi izidov volitev. Te stranke bi tako imele absolutno večino v parlamentu.

Atene, 27. januarja. z. Demerdzis je izjavil, da bo počakal končnih rezultatov volitev, taker bo iste takoj javil kralju, kateri naj ukrene potrebne korake. Volja liberalne stranke Sofulis je izjavil, da ostane še nadalje pristaš koncentracijske vlade. General Kondilis je dejal: »Potrebno je, da naši politiki omogočijo ustvaritev vlade, sposobne za obstanek in delo. Bivši minister Tsaldaris je na vprašanje, kaj misli o rezultatih, izjavil, da ni niti ena stranka odnesla absolutne večine, potrebno pa je, da vse stranke pripomorejo k ustvaritvi take vlade, ki bo koristna za narod in ki bo pomagala kralju, da nadaljuje započeto delo narodne pomiritve.

ni oddelki, skupno 30.000 mož, korakajo proti Kujangu, kjer je že proglašeno obsedno stanje. Prebivalstvo tega mesta že beži, po zadnjih vesteh pa so komunistične čete zavzele Ceuam, ki je 21 milj severno od Kujanga.

Tokio, 27. jan. z. Uradni krogi so glede zadnjih dogodkov na mongolsko-mandžurski meji mnenja, da mandžurska vlada najbrže ne bo vložila proteste v Moskvi. Do protesta bi prišlo le, ako se nesporno dokaže, da so sovjetski organi izzvali obmejni incident.

Novi prevozi

Napoli, 27. jan. z. Danes je parnik »Liana« odpeljal v Vzhodno Afriko mnogo avtomobilov in drugega materiala, ki je namenjen generalu Grazianiju na južnem bojišču.

Starhemberg pri Otonu

Dunaj, 27. jan. z. V zvezi s Starhembergovim potovanjem na pogrebne svečanosti v London so se v tukajšnjih političnih krogih razširili glasovi, da namerava knez Starhemberg na svojem povratku obiskati nadvojvodo Otona v Steenockerzeelu. Svoj londonski obisk pa bo istočasno uporabil za to, da se pri londonski vladi informira glede stališča, ki bi ga Anglija zavzela nasproti morebitni restavraciji Habsburžanov v Avstriji.

Italijanski kralj — zaščitnik Aksuma

Aksum, 27. jan. (UP.) Tukajšnja katedrala Enda-Mariam, ki je najstarejša koptska cerkev v Abesiniji, je proglasila italijanskega kralja za vrhovnega zaščitnika in patrona Aksuma namesto abesinskega cesarja. Tu mislijo, da pomeni ta odločitev cerkvenih oblasti pravo ekskomunikacijo neguša Selassija.

S smehom povej resnico! Ob 2000 letnici velikega pesnika

Ljubljana, 27. jan.

Ves svet se s spoštovanjem spominja 2000 letnice rojstva največjega latinskega pesnika, ki ga tudi pri nas pozna vsak izobrazenec. To je **Q. Horatius Flaccus**.

Bil je sin oproščenega, torej človek iz rodu sužnjev. Njegov duh, njegova živa umetnost pa je preživela dvatisočletno dobo in živi še danes. Izginili so slavni in mogočni vladarji, izginili so cel narodi, mogočne države so razpadle, Horatijeva umetnost pa je ostala — živa.

Oče mu je oskrbel kar najboljšo vzgojo. Preden pa je dokončal nauke, se je mladenič pridružil zarotnikom proti Cezarju in je moral bežati iz Rima. Kasneje je bil z ostalimi zarotniki vred deležen amnestije. Seznanil se je in spoprijateljil z bogatim potomcem kraljevskega rodu Maecenatom. Ta se je za pesnika zavzel, mu vsestransko pomagal in mu končno omogočil celo dostop na dvor. Po tem Horatijevem podporniku še danes pravimo ljudem, ki gmotno podpirajo umetnike in umetnost, — mecen. Le škoda, da ta zaslužni rod izumira.

Tudi cesar Augustus je pesnika vzljubil in mu je omogočil tako brezskrbno življenje, da se je pesnik lahko popolnoma posvetil samo umetnosti.

Horatijeva moč obstoja v njegovih satirah. Sam je dejal, da je treba — s smehom povedati resnico. Kako je to znal, naj pokaže tale primer, vzet iz pesmi »Kaj jutri bo, ne povprašuj«:

Kaj jutri bo, ne povprašuj!
Vsak dan, ki sreča ga podari,
v dobiček piši; zdaj mikari
lubezni, fant, ne zamičuj,

dokler še daleč siva je
čemernost; tih šepet zdaj išči
zvečer na izprehajališčih,
kjer obljubilo je dekle!

Zdaj smeh poredni mikaj te
prav v kotu skritega dekleta,
zapetnica, v zastavo sneta,
in prstan, ki rad s prsta gre.

Prev. prof. Anton Sovrè.)

Horatius je umrl l. 8. pr. Kr. kot fant v — 57. letu svojega življenja, nekaj tednov za njim pa je odšel v večnost tudi njegov prijatelj Maecenas, Horatijeva umetnost pa je oba ohranila živa do danes in ju bo ohranila še v čas, ko marsikoga ne bo več na svetu — nihče v spominu.

Pariški knezoškof, kardinal Dubois, je bil nekoč v neki družbi, kjer je bil navzoč tudi znan svobodni slec. Ko so tega predstavili kardinalu, je rekel: »Eminenca, nisem katoliški in tudi ne verjem v Boga«.

Kardinal pa je odgovoril: »Res, to mu bo pa zelo neprijetno...«

Nedolžnost in morfij

Kako drče na dno slovenske služkinje

Zagreb, v januarju

Pred sodnikom poedincem dr. Luceićem se je pred dnevi razprostrla pretresljiva slika, ki kaže del zagrebskega podzemlja in življenja na dnu.

Pot na dno

Tragedija nekdanje lepote, potem pa propadle morfinitke Zore Vučković je po čudnem naključju privedla pred sodnika tudi 48 let staro Marijo Dujmović. Kakor smo že poročali, se je Zora na letošnje Novo leto ustrelila v baraki na slamnjači med cunjami, ki ji jo je dala za tisto strašno noč v najem Marija Dujmović v Vrbovački ulici. Z Dujmovičevo so stopila pred sodnike tudi mlada dekleta, komaj dorasla, ki jih je usoda že položila na strmino, po kateri vode pot nujno v dno življenja.

Marija Dujmović je preuredila svojo bedno barako v nekakšen penzion. Samo revna soba s štedilnikom je bil ta penzion, kamor so se ponoči zatekle tajne prostitutke. Mlada dekleta so zahajala sem, pa tudi starejše že izkušene žene, ki jih je usoda privedla, morda ne po lastni krivdi, na to pot polno ponižanja in trpljenja.

Usoda tisočev

Sodnik je najprvo zaslišal malo Jožico, Slovenko, ki je povedala, kako je prišla v krepilje zvodnice Dujmovičeve. Njena usoda je na žalost usoda tisočev naših deklet, ki pridejo v Zagreb s trebuhom za kruhom.

Jožica je prišla v Zagreb ter je dobila službo, toda že po dveh mesecih so ji odpovedali. Ostala je sama brez denarja in dobrega človeka na cesti. Nekdo ji je pravil o penzionu v Vrbovačkovi ulici, ki je poceni...

Mednarodna avtomobilska vožnja

Ljubljana, 27. jan.

Letošnja mednarodna avto vožnja Rallye-Monte Carlo je po svoji udeležbi izpadla znatno slabše kot lansko leto. Lansko leto se je udeležilo te vožnje 29 vozačev, dočim jih je letos samo četvorica. Relaci-

Tako je Jožica prišla v Vrbovačko ulico. Plačala je 8 Din za vsako noč. Ležala je na slamnjači. Pa ne sama. Levo in desno so bile slamnjače, kjer so prespale noč s prijatelji in ljubčki s ceste njene tovarišice, same brezposelne služkinje in izgubljenke, ki so se morale preživljati s tajno prostitucijo. Glej čudo, zdravnik je ugotovil, da je 14 let stara Jožica nedolžna...

Posebna sobica

Podobna je bila izpoved služkinje Mirice. Bila je brez dela. Ker je lepa, ji ni bilo težko najti prijatelje in kavalirje za eno noč. Dujmovičeva jo je imela zaradi tega posebno rada. Dala ji je na razpolago posebno sobico, kadar je pripeljala kakoga boljšega gospoda. Zato je pa morala plačati 10 Din.

Tudi ostala dekleta so izpovedala slične zgodbe. Vse žrtve brezposelnosti. Poletni so se klatile z ljubčki po okolici in gozdovih ter polegale po senkih in kozoleh, čez zimo pa to ne gre, človek mora imeti streho nad seboj...

Vse so pa trdile, da jih je Dujmovičeva silila, da so šle na cesto po kavalirje, ker bi ji sicer ne mogle plačati najemnine.

Dujmovičeva se je zagovarjala, kakor se zagovarjajo vse zvodnice. Da ni vedela, kaj se godi v njenih sobah, da je mislila, da so zaročenci, zakonec itd. Sodnik jo je obsodil na 18 dni zapore. Majhna kazen, ali ne? Naposled Dujmovičeva res ni kriva, da so dekleta brezposelna. Kdo je kriv? Kdo bi moral pred sodnika? Kdo bi moral v zapor, morda tudi na vešala? Težka in zamotana vprašanja, vsako kakor tvor na telesu, ki se bo prej ali slej sam odprl...

ja, ki je šla skoz našo državo, je vodila iz Padove do državne meje v Planini pri Rakeku ter od tam v Ljubljano. Tu je bila kontrolna postaja. Vozači so prispeli nekako ob devetih, razen zadnje vozačice Francozinje, ki je privozila nekoliko pozneje. Zato so se ji odbile nekatere točke. Če bi prispela pet ur pozneje, bi morala opustiti to

Italijanska radio postaja v abesinski vasi pri Asmaru.

vožnjo ter s poti izstopiti.

Državno mejo so vozači zopet prestopili pri izhodu iz države nad Mariborom. Naslednja kontrolna postaja je Dunaj.

Vsega skupaj so se udeležili vožnje Francoz Cholrton-Th. Mercier na močnem vozu znamke Renault, Nemec M. Klinke na znamki B. M. W., Francoznja d. de Bourbon - P. Chaussoniere na malem Fiatu (995). Ta dama je zašla na proggi ter tako prispela z zakasnitvijo. Zadnji četvorice je bil pa dr. B. Barifi na avtu Lancia. Na splošno so bili to elegantni moderni vozovi z mnogimi tehničnimi novostmi.

Vozači so še kolikor toliko pohlali naše ceste, le eden se je zgražal, ampak ne nad našimi cestami, temveč nad — italijanskimi! Vreme je bilo tako kot pri nas tudi v Italiji »dežek pa solnček vmes«, le za Avstrijo imajo napovedano poledico. Čas vožnje je slabši od lanskega, vzrok so nekoliko slabši motorji! Majhna udeležba pa posledica sankcij, saj gre progga več del po Italiji.

Profesor zgodovine: »...to se je zgodilo leta 64. Če rečem, da se je zgodilo leta 64., mislim seveda leta 1864. Toda rečem: zgodilo se je leta 64., namesto da bi rekel: zgodilo se je leta 1864., ker s tem nekoliko prihranim na času.«

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službo, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

LJUDSKIM ODROM!

ČRNA ŽENA,
ljudska igra s petjem v 3 dejanjih
in drama v 4 dejanjih

»ZA GRUNT«
se naroča: Redenšek Ivan, Domžale!

Kupim ali zamenjam dobro ohranjeno

kolo (moško). V zameno bi dal radio aparat ali novo moško obleko. Ponudbe: »Dobro kolo«.

Izvežbana

kuharica, val išče službo. Želim skromen hoprindne roke in obsežno znanje. P. »Glasa naroda« z dobrimi priporočili, nudim pa nudbe na upravo pod »Kuharica«.

Inteligenten

brezposelni sluga ki vam je v stanu vse urediti, vam je na razpolago, če ne za stalno kakršnekoli slučajnostne opravke proti malemu honorarju. Pozovite me pismeno ali telefonično na upravo lista pod »Brezposelni sluga«.

Pisalni stroj »Mignon« dobro ohranjen za Din 800.— prodaja: Redenšek, Domžale.

Samostojna

vdova, kot bivša dojilja v otročji bolnici v Gradcu, bi prevzela dete v oskrbo. Ponudbe na upravo lista pod »Skrbna mati«

XXXXXXXX

38-55

je številka, katero pokličite pri naročevanju svojih

oglasov

»Glasu naroda«

XXXXXXXX